

Evropska komisija objavila Izveštaj o napretku Srbije za period od kraja 2016. Godine do početka 2018.

Poglavlje 19 Socijalna politika i zapošljavanje

U Izveštaju Evropske komisije o napretku Srbije, za Poglavlje 19, navodi se da je Srbija „umereno pripremljena” u oblasti socijalne politike i zapošljavanja. Evidentan je izvestan napredak u daljem usklađivanju relevantnog pravnog okvira sa *acquis*, posebno u oblasti zdravlja i zaštite na radu, kao i u funkcionisanju socijalnog dijaloga. Iako su aktivne politike tržišta rada obezbeđene, obuhvat nezaposlenih aktivnim merama je veoma ograničen.

Zato je Srbiji preporučeno da u predstojećem periodu posebno:

- Poveća finansijske i institucionalne resurse za zapošljavanje i socijalnu politiku kako bi se usmerile na mlade, žene i dugoročno nezaposleni.
- Unapredi sistem socijalne zaštite kako bi se omogućila delotvorna podrška onom delu populacije kojoj je pomoć najpotrebnija
- Značajno ojača bipartitni i tripartitni socijalni dijalog na svim nivoima.

Dalje se naglašava da u oblasti radnih prava nije bilo izmena pravnog okvira. Zakon koji je usvojen u 2014. godini i dalje je samo delimično usklađen sa *acquis*. Rad na izmeni pravne regulative zaustavljen je u oblastima koje se odnose na pravo na štrajk, regulisanje rada privatnih agencija za zapošljavanje i regulisanja sezonskog rada, Udeo neprijavljenog rada, koji je u trećem kvartalu 2017. bio 21.8% umanjen je za 2.3% u poređenju sa istim kvartalom u 2016. godini, i zahteva razvoj sveobuhvatnog pristupa u cilju postizanja značajnijeg smanjenja.

Intenzivirane su aktivnosti Inspektorata za rad, posebno u borbi protiv neprijavljenog rada. Ipak, u izveštaju je naglašeno da je potrebno dalje unaprediti kapacitete Inspektorata za rad angažovanjem novih inspektora kojima će biti obezbeđena neophodna oprema i trening.

U oblasti zdravlja i zaštite na radu, usvojeno je nekoliko podzakonskih akata i pravilnika koji se odnose na prevenciju povreda oštrim predmetima u bolnicama i zdravstvenim ustanovama, zaštitu zdravlja zaposlenih trudnica i porodilja/dojilja, ali i na zaštitu mladih osoba na radnom mestu.

Socijalni dijalog je, prema Izveštaju, i dalje slab, posebno u odnosu na učešće socijalnih partnera u razvoju za njih značajnih politika. Kolektivni ugovori su zaključeni uglavnom u javnom sektoru, dok za privatni sektor nisu dostupni podaci.

Neophodno je unaprediti pravni okvir i ojačati kapacitete socijalnih partnera kako bi se uspostavila kultura kolektivnog pregovaranja.

Dalje se navodi da nikakav napredak nije postignut u oblasti tripartitnog dijaloga, iako su budžetska sredstva za rad Socijalno ekonomski saveta u 2017. godini udvostručena.

Što se tiče **politika zapošljavanja**, indikatori tržišta rada nastavili su trend poboljšanja u 2017. godini.

Stopa zaposlenosti osoba od 15-64 godina povećana je sa 45.2% u 2016. godini na 46.7% u 2017. Stopa neformalne zaposlenosti u četvrtom kvartalu 2017. godine bila je 19.8%. Stopa nezaposlenosti je pala sa 15.3% u 2016. na 13.5% u 2017. godini.

Iako je nezaposlenost mladih smanjena sa 35% u 2016. na 32% u 2017. godini, ona je i dalje vrlo visoka.

Izazovi koji se odnose na uključivanje dugoročno nezaposlenih i osoba koje su proglašene za tehnološki višak, kao i mladih na tržište rada, i dalje postoje. Pristup tržištu rada posebno je otežan za Rome, žene, osobe sa invaliditetom i mlade, posebno sa srednjom školom.

Sredstva koja se izdvajaju za politike aktivnih mera tržišta rada nisu dovoljna u odnosu na broj osoba koje traže posao. U izveštaju se navodi da samo jedna šestina registrovanih nezaposlenih lica (617 000 u decembru 2017.) je uključena u mere.

Periodični pregled o sprovođenju Nacionalne strategije zapošljavanja za 2011-2020 je pripremljen, kao i Akcioni plan zapošljavanja za 2018. godinu. Još uvek se čeka objavljivanje prvog izveštaja o implementaciji Programa reformi politike zapošljavanja i socijalne politike.

Nije bilo napretka u vezi Evropskog socijalnog fonda.

U oblasti socijalne inkluzije i zaštite, prema podacima za 2016. godinu, 7.3% populacije je živelo u apsolutnom siromaštvu. Oko pola miliona građana nije imalo sredstva za osnovne životne potrebe.

Stopa rizika od siromaštva je 25.5%, što je oko 1.8 miliona ljudi.

Nacrt Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom je usvojen i njime je predviđeno povećanje iznosa dodataka za decu sa invaliditetom, kao i povećanje naknada za porodiljsko odsustvo za određene kategorije žena koje ranije nisu imale pravo na ove dodatke.

U oblasti zabrane diskriminacije prilikom zapošljavanja i u socijalnoj politici, kancelarija Poverenika za zaštitu ravnopravnosti objavila je u junu 2017. godine „Kodeks ravnopravnosti – vodič za razvoj antidiskriminacijskih politika namenjen poslodavcima. Vlasti u Srbiji u narednom periodu treba da obezbede praćenje primene Kodeksa.